

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทางการประเมินราคาที่ดิน ด้านแรงงาน และด้านรายได้ประชากร กับอัตราการเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมทางด้านความหนาแน่นของประชากร และด้านการเคลื่อนย้ายของประชากร กับอัตราการเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทางการประเมินราคาที่ดิน ด้านแรงงาน และด้านรายได้ประชากร กับอัตราการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมทางด้านความหนาแน่นของประชากร และด้านการเคลื่อนย้ายของประชากร กับอัตราการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา
5. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์โอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา โดยมีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวพยากรณ์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรที่เปิดทำการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตำบลละ 1 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 50 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ในการแบ่งเขตบริการโรงเรียน เป็นแผนที่แสดงเขตบริการโรงเรียนในจังหวัดกำแพงเพชรซึ่งจัดทำโดยคณะทำงานวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาของจังหวัด มาตราส่วน 1 : 50,000

2. เครื่องมือวัดสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจจะเป็นแบบสำรวจ 3 ชุด

2.1 การประเมินราคาที่ดินที่ใช้ทำประโยชน์ในเขตบริการโรงเรียนประกอบด้วย

2.1.1 จำนวนไร่ของที่ดินที่ใช้ทำประโยชน์ในเขตบริการโรงเรียน

2.1.2 ราคาประเมินที่ดินในเขตบริการโรงเรียน

2.1.3 จำนวนครัวเรือนในเขตบริการโรงเรียน

2.2 แรงงานการผลิตในท้องที่ ประกอบด้วยข้อมูล

2.2.1 จำนวนประชากรในเขตบริการโรงเรียน

2.2.2 จำนวนประชากรกลุ่มอายุน้อยกว่า 14 ปี และมากกว่า 59 ปีขึ้นไป

2.2.3 จำนวนประชากรกลุ่มอายุที่เป็นแรงงานของครอบครัวอายุ

15-59 ปี

2.3 รายได้ของประชากรในท้องที่ประกอบด้วยข้อมูล

2.3.1 ผลรวมของมูลค่าผลิตผลรายได้ทั้งหมดในเขตบริการโรงเรียน

2.3.2 จำนวนประชากรในเขตบริการโรงเรียน

3. เครื่องมือวัดสภาพแวดล้อมทางสังคมจะเป็นแบบสำรวจ 2 ชุด ได้แก่

3.1 ความหนาแน่นของประชากรประกอบด้วยข้อมูล

3.1.1 จำนวนประชากรในเขตบริการโรงเรียน

3.1.2 จำนวนไร่ของที่ดินในเขตบริการโรงเรียน

3.2 การเคลื่อนย้ายของประชากร ประกอบด้วยข้อมูล

3.2.1 จำนวนประชากรในเขตบริการโรงเรียนตั้งแต่ พ.ศ. 2518-

3.2.2 จำนวนประชากรย้ายเข้าในเขตบริการโรงเรียน ตั้งแต่

พ.ศ. 2508-2522

3.2.3 จำนวนประชากรย้ายออกในเขตบริการโรงเรียน ตั้งแต่

พ.ศ. 2508-2522

4. แบบสำรวจข้อมูลโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา จะเป็นแบบสำรวจ 2 ชุด คือ

4.1 อัตราการเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยข้อมูล

4.1.1 จำนวนนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2522

4.1.2 จำนวนประชากรวัยเรียนในเขตบริการโรงเรียนที่มีอายุ 7-14 ปี หรือเกิดระหว่าง พ.ศ. 2508-2515

4.2 อัตราการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยข้อมูล

4.2.1 จำนวนเด็กมาเรียนตลอดเวลาเปิดเรียนปีการศึกษา 2522

4.2.2 จำนวนเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2522

สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. คำนวณค่าดัชนีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม กับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษา จากสูตร

$$1.1 \text{ ดัชนีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (ที่ดิน)} = \frac{\sum x_i \cdot \Sigma \text{ทค.}}{\Sigma \text{คร.}}$$

$$1.2 \text{ ดัชนีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (แรงงาน)} = \frac{\Sigma \text{ร}}{\Sigma \text{ก}}$$

$$1.3 \text{ ดัชนีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ (รายได้)} = \frac{\Sigma \text{มูลค่าผลิตในท้องที่}}{\Sigma \text{ก}}$$

$$1.4 \text{ ดัชนีสภาพแวดล้อมทางสังคม (ความหนาแน่น)} = \frac{\Sigma \text{ป}}{\Sigma \text{ที่ดิน}}$$

$$1.5 \text{ คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม (การเคลื่อนย้าย)} = \frac{g - (\Sigma x - \Sigma y)}{\Sigma g}$$

$$1.6 \text{ คำนวณอัตราการศึกษาเข้าเรียน} = \frac{\Sigma \text{ นร}}{\Sigma \text{ ค.}}$$

$$1.7 \text{ คำนวณอัตราการศึกษาเข้าเรียน} = \frac{\Sigma \text{ มาเรียน}}{\Sigma \text{ นร} \times \Sigma \text{ เปิดเรียน}}$$

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม กับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกคู่เพื่อสร้างสมการพยากรณ์โอกาสทางการเข้ารับการศึกษา โดยมีโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาเป็นตัวเกณฑ์ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวพยากรณ์

4. คำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของดัชนีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม และโอกาสทางการเข้ารับการศึกษา

1.1 ดัชนีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านการประเมินราคาที่ดินเฉลี่ย 164,554.4519 บาท/ไร่/ครว้เรือน ค่าบด 35 มีค่าดัชนีด้านการประเมินราคาที่ดินสูงสุดคือ 1,313,530.701 บาท/ไร่/ครว้เรือน และค่าบด 03 มีค่าดัชนีด้านการประเมินราคาต่ำสุดคือ 28,663.556 บาท/ไร่/ครว้เรือน

1.2 ดัชนีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านแรงงานเฉลี่ย 0.495 ค่าบดที่มีค่าดัชนีด้านแรงงานสูงสุดคือ ค่าบด 31 มีค่าดัชนี 0.734 และค่าบดที่มีค่าดัชนีด้านแรงงานต่ำสุดคือ ค่าบด 26 มีค่าดัชนี 0.254

1.3 คำนวณสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านรายได้ประชากรเฉลี่ย 5,670 บาท/ปี ตำบลที่มีค่าดัชนีด้านรายได้ประชากรสูงสุดคือ ตำบล 13 มีค่าดัชนี 9.875 บาท/ปี และตำบลที่มีค่าดัชนีด้านรายได้ประชากรต่ำสุดคือ ตำบล 09 มีค่าดัชนี 2.799 บาท/ปี

1.4 คำนวณสภาพแวดล้อมทางสังคมด้านความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 0.2175 คน/ไร่ ตำบลที่มีค่าดัชนีที่แสดงว่ามีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นที่สุดคือ ตำบล 13 ค่าดัชนี 2.003 คน/ไร่ และตำบลที่มีค่าดัชนีที่แสดงว่ามีประชากรอาศัยอยู่เบาบางที่สุดคือ ตำบล 17 ค่าดัชนี 0.062 คน/ไร่

1.5 คำนวณสภาพแวดล้อมทางสังคมด้านการเคลื่อนย้ายของประชากรโดยเฉลี่ย ค่าดัชนีแสดงว่ามีประชากรย้ายเข้ามากรกว่าย้ายออก ค่าดัชนีเฉลี่ย 1.0124 ตำบลที่ค่าดัชนีแสดงว่ามีประชากรย้ายเข้ามากรกว่าย้ายออกมากที่สุดคือ ตำบล 36 ค่าดัชนี 1.096 ตำบลที่มีค่าดัชนีแสดงว่ามีประชากรย้ายเข้ามากรกว่าย้ายออกน้อยคือ ตำบล 22 ค่าดัชนี 1.001 ส่วนตำบลที่ค่าดัชนีแสดงว่ามีประชากรย้ายออกมากกว่าย้ายเข้ามากรมากที่สุดคือ ตำบล 14 ค่าดัชนี 0.999 และตำบลที่ค่าดัชนีแสดงว่ามีประชากรย้ายออกมากกว่าย้ายเข้ามากรน้อยคือ ตำบล 20 ค่าดัชนี 0.980

1.6 คำนวณโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาตามอัตราการศึกษาเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษาโดยเฉลี่ย 0.6866 ตำบลที่มีค่าดัชนีด้านอัตราการศึกษาเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษาคือ ตำบล 13 ค่าดัชนี 0.923 และตำบลที่มีค่าดัชนีด้านอัตราการศึกษาเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษาต่ำ คือ ตำบล 11 ค่าดัชนี 0.404

1.7 คำนวณโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาตามอัตราการศึกษาเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษาโดยเฉลี่ย 0.8914 ตำบลที่มีค่าดัชนีด้านอัตราการศึกษาเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษาที่แสดงว่านักเรียนขาดเรียนน้อยที่สุดคือ ตำบล 16 และตำบล 35 ค่าดัชนี 0.969 ตำบลที่มีค่าดัชนีด้านอัตราการศึกษาเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษาที่แสดงว่านักเรียนขาดเรียนมากที่สุดคือ ตำบล 44 ค่าดัชนี 0.759

2. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา

2.1 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทางด้านการประเมินราคาที่ดิน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านแรงงาน และด้านรายได้ประชากรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 สภาพแวดล้อมทางสังคมด้านความหนาแน่นของประชากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 สภาพแวดล้อมทางสังคมด้านการเคลื่อนย้ายของประชากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประถมศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประถมศึกษา

3.1 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทางด้านรายได้ประชากรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทางด้านการประเมินราคาที่ดิน และด้านแรงงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 สภาพแวดล้อมทางสังคมทางความหนาแน่นของประชากรและการเคลื่อนย้ายของประชากร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนประถมศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. สมการพยากรณ์โอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา

4.1 สมการพยากรณ์โอกาสทางการเข้ารับการศึกษา คำนวณอัตราการศึกษา ของนักเรียนประถมศึกษา

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{C_1} = .2254Z_1 + .2436Z_2 + .1641Z_4 + .1131Z_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$X_1 = .4395 + .00000012984X_1 + .3211X_2 \\ (2.8063)** \quad (.9451) \\ + .0717X_4 + .000013519X_3 \\ (1.4034) \quad (.7340)$$

ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดส่งผลกระทบต่อโอกาสทางการเข้ารับการศึกษา คำนวณอัตราการศึกษา
เข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษามี 4 ตัว คือ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านการประเมิน
ราคาที่ดิน (X_1) คำนวณแรงงาน (X_2) สภาพแวดล้อมทางสังคมด้านความหนาแน่นของ
ประชากร (X_4) และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านรายได้ประชากร (X_3)

เหตุที่ใช้ตัวพยากรณ์เพียง 4 ตัว ก็เพราะว่าเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์สภาพ
แวดล้อมทางสังคมด้านการเคลื่อนย้ายของประชากร (X_5) เข้าไป แล้วนำไปทดสอบความ
เป็นเส้นตรงด้วยการหาค่าความแปรปรวน ปรากฏว่า ค่าจะเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
จึงไม่จำเป็นต้องใช้ตัวพยากรณ์ดังกล่าวมาเป็นตัวพยากรณ์

4.2 สมการพยากรณ์โอกาสทางการเข้ารับการศึกษา คำนวณอัตราการศึกษา ของนักเรียนประถมศึกษา

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{C_2} = .4452Z_3 + .2786Z_2 + .5303Z_1 + .2442Z_4$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y_2 = .7419 + \frac{.0000}{(3.1539)} * X_3 + .1486X_2 + .0000 * X_1 + \frac{.0432X_4}{(1.5665)}$$

ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดส่งผลต่อโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาด้านอัตรการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษามี 4 ตัว คือ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านรายได้ประชากร (X_3) ด้านแรงงาน (X_2) ด้านการประเมินราคาที่ดิน (X_1) และสภาพแวดล้อมทางสังคมด้านความหนาแน่นของประชากร (X_4)

เหตุที่ใช้ตัวพยากรณ์เพียง 4 ตัว ก็เพราะว่าเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์สภาพแวดล้อมทางสังคมด้านการเคลื่อนย้ายของประชากรเข้าไป แล้วนำไปทดสอบความเป็นเส้นตรงด้วยการหาค่าความแปรปรวน ปรากฏว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่จำเป็นต้องใช้ตัวพยากรณ์ดังกล่าวมาเป็นตัวพยากรณ์

การอภิปรายผล

1. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทางด้านการประเมินราคาที่ดิน ด้านแรงงานและด้านรายได้ประชากร กับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาทางด้านอัตรการมาเรียน และอัตรการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา คีรีราช ที่ศึกษาปัญหาของเด็กที่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาว่า เพราะสืบเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ซึ่งได้แก่ การใช้แรงงานของเด็ก รายได้ของครอบครัว (ปรีชา คีรีราช 2513 : 41-42) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โบว์แมน และ แมททิงส์ ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการขาดเรียนและการออกกลางคันของเด็กอเมริกันชั้น 7-12 ในช่วงปี ค.ศ. 1951-1959 พบว่า เด็กที่ขาดเรียนมากมักจะมีมาจากครอบครัวที่มีสถานภาพ

ทางเศรษฐกิจทำ อาศัยอยู่ในส่วนที่ไม่เจริญของเมือง และเด็กจำเป็นต้องหาเงินช่วยเหลือ
ครอบครัว (Bowman and Matthews. 1960 : 59)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติที่ทำการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2517 พบว่า เด็กในชนบท
และเด็กที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่ยากจน ได้รับความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการเข้ารับการศึกษา
แทบทุกกรณี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2517 : 66-70) และสอดคล้องกับ
ความคิดเห็นของ โคลแมน ที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กมีโอกาสเข้ารับการศึกษาต่างกันเป็นผล
มาจากสภาพทางบ้านของเด็ก ฐานะทางเศรษฐกิจ ความต้องการใช้แรงงานของเด็ก และแหล่ง
ที่อยู่อาศัยของเด็ก กล่าวคือ เด็กที่อาศัยอยู่ในเมืองจะมีโอกาสเข้ารับการศึกษาดีกว่า (Colman.
1969 : 28)

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การที่เด็กจะมีโอกาสเข้ารับการศึกษามากหรือ
น้อยขึ้นอยู่กับตัวแปรหลายประการ ตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเข้ารับการศึกษาของนักเรียน
ประถมศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านการประเมินราคาที่ดิน ค่าแรงงาน และ
ค่ารายได้ประชากร ซึ่งตามความเป็นจริงการประเมินราคาที่ดินสูงหรือต่ำนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพ
ของท้องถิ่น และอาจเป็นตัวแทนทางเศรษฐกิจที่ดีของท้องถิ่นได้ จากการวิจัยพบว่า ท้องถิ่นที่อยู่
ในเขตเมือง และในส่วนที่มีความเจริญราคาประเมินที่ดินจะสูงกว่าท้องถิ่นที่อยู่ทางไกล และอยู่
ในส่วนที่ไม่เจริญ ส่วนสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านแรงงานนั้น ส่วนใหญ่จะมีประชากรในวัย
แรงงานมีอัตราสูงทำให้ผู้ปกครองไม่มีความจำเป็นต้องใช้แรงงานของเด็กในวัยเรียนมาช่วย
ทำงานหารรายได้ช่วยเหลือครอบครัว ผู้ปกครองจึงส่งเด็กในวัยเรียนเข้าศึกษาในโรงเรียนได้
และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจด้านรายได้ประชากร พบว่า ท้องถิ่นที่มีรายได้ประชากรสูงมี
แนวโน้มอัตราการเข้าเรียนสูงเช่นเดียวกัน ในกรณีนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองมีรายได้ฐานะ
ความเป็นอยู่ดีขึ้น ทำให้มองเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงส่งเสริมสนับสนุนเด็กในวัยเรียน
เข้ารับการศึกษา

2. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคม ทางด้านความหนาแน่นของประชากร และทางด้านการเคลื่อนย้ายของประชากรกับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษา ทางด้านอัตราการเข้าเรียน และอัตราการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์กับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษา ด้านอัตราการเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามดัชนีการเคลื่อนย้ายของประชากรมีความสัมพันธ์กับดัชนีการเข้าเรียนในทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ที่ปรากฏยังไม่มีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษาที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยครั้งนี้เลย แต่สอดคล้องกับความคิดเห็นของฮาร์บิสัน ที่ได้เสนอแนวทางแก้ไขสัดส่วนของการเข้ารับการศึกษาของประชากรวัยเรียนว่า อาจจะกระทำได้โดยการพัฒนาชนบท ไขมาตรการต่าง ๆ เช่น การปฏิรูปที่ดิน การสร้างถนน และการพัฒนาท้องถิ่น การชลประทาน และมีความเชื่อว่าสภาพทางสังคมที่ขึ้นโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของประชาชนจะสูงขึ้นกว่าเดิม (Harbison. 1962 : 21) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมซึ่งได้แก่ ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน ลักษณะภูมิประเทศ จะมีผลต่อการเข้ารับการศึกษาของเด็ก (ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ 2515 : 20)

ผลของการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การเคลื่อนย้ายของประชากรมีความสัมพันธ์กับอัตราการเข้าเรียนในทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิตินั้น อาจจะเป็นเพราะเมื่อประชากรมีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน ก็ย้ายเด็กที่อยู่ในวัยเรียนไปเข้าเรียนในโรงเรียนใหม่อีกด้วย ทำให้ตัวแปรนี้ไม่มีอิทธิพลต่อการเข้าเรียนของเด็ก

ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์กับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษา ด้านอัตราการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในทางบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะสภาพการคมนาคมในปัจจุบันสะดวกติดต่อกันทั่วถึงทุกหมู่บ้าน ทำให้สภาพความห่างไกลของการตั้งบ้านเรือนของประชากร และความหนาแน่นของการตั้งถิ่นฐานของประชากรไม่เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางมาเรียนของนักเรียน ส่วนการเคลื่อนย้ายของประชากรนั้น อาจจะเป็นเพราะในปัจจุบันประชากรเริ่ม

มองเห็นความสำคัญของการเข้ารับการศึกษา ทำให้เมื่อมีการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานเกิดขึ้นก็ฝากบุตรหลานที่เป็นนักเรียนให้เรียนอยู่ในโรงเรียนเดิมจนสิ้นปีการศึกษา และบางครั้งก็ย้ายเด็กไปเข้าโรงเรียนใหม่โดยทำให้เด็กไม่ขาดเรียน และเนื่องจากว่าเท่าที่ปรากฏยังไม่มีผลการวิจัยที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยครั้งนี้เลย จึงอาจจะกล่าวได้ว่าตัวแปรสภาพแวดล้อมทางสังคมทางความหนาแน่นของประชากร และการเคลื่อนย้ายของประชากร ไม่มีอิทธิพลต่อการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา

3. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อดูเพื่อพยากรณ์โอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา โดยมีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวพยากรณ์

3.1 การพยากรณ์การเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิจัยพบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อการเข้าเรียนของนักเรียนประถมศึกษามี 4 ประการ คือ การประเมินราคาที่ดิน (สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ) แรงงานการผลิต (สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ) ความหนาแน่นของประชากร (สภาพแวดล้อมทางสังคม) และรายได้ประชากร (สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ)

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ทำการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาเมื่อ พ.ศ.2517 พบว่าเด็กในชนบทและเด็กที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่ยากจน ได้รับความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการเข้ารับการศึกษา (สมมติฐานที่ 1) (ดูบันทึกผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2517 : 66-70) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา ศิริราช ที่ศึกษาพบว่า เด็กไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สืบเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจและการใช้แรงงานของเด็ก (ปรีชา ศิริราช 2513 : 41-42)

3.2 การพยากรณ์การมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษามี 4 ประการคือ รายได้ประชากร (สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ) แรงงาน (สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ) การประเมินราคาที่ดิน (สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ) และความหนาแน่นของประชากร (สภาพแวดล้อมทางสังคม)

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โบว์แมน และ แมททิงส์ ที่วิจัยพบว่า เด็กที่ขาดเรียนมักจะมีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจต่ำ อาศัยอยู่ในส่วนที่ไม่เจริญของเมือง และเด็กจำเป็นต้องหาเงินขายเพื่อซื้อครอบครัว (Bowman and Maltheus. 1960 : 59)

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีผลกระทบต่ออัตราการเข้าเรียน และอัตราการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา ตัวแปรที่สำคัญและสามารถใช่เป็นตัวพยากรณ์โอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียนประถมศึกษา อาจจะไปใช้เพื่อการวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาในชนบทได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษา ด้านอัตราการเข้าเรียนและอัตราการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา แสดงว่า สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมมีอิทธิพลต่อการเข้าเรียนและการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา การวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาจึงควรคำนึงถึงอิทธิพลต่าง ๆ ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมด้วย

1.2 ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาในระดับประถมศึกษา อาจจะใช้ดัชนีสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมจากการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือวัดสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น เพื่อพยากรณ์โอกาสทางการเข้ารับการศึกษา ด้านอัตราการเข้าเรียนและอัตราการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา โดยอาศัยสมการพยากรณ์โอกาสทางการเข้ารับการศึกษาที่สร้างขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้

1.3 ในการวางแผนพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษาควรจะทำควบคู่กันไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย เพราะผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคม กับตัวแปรทางด้านการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อกัน การพัฒนา

การศึกษาและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมถ้าหากควบคู่กันไปอาจจะทำให้บังเกิดผลดีเป็นผลต่อ การสร้างความเสมอภาคทางโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากมีการวิจัยในเรื่องนี้ให้กว้างขวางออกไปอีกจะทำให้การวิจัยมีคุณค่ามากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะสำหรับผู้สนใจจะทำการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 การวิจัยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม กับโอกาสทางการเข้ารับการศึกษาในเรื่องทำนองเดียวกันนี้ โดยขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขึ้นในระดับเขตการศึกษาหรือระดับประเทศ

2.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การเคลื่อนย้ายของประชากรไม่มีผลต่อการเข้าเรียนและการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษา ยังเป็นที่น่าสงสัย ควรจะมีการวิจัยเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายของประชากรกับการเข้าเรียนและการมาเรียนของนักเรียนประถมศึกษาต่อไปอีก

2.3 การวิจัยโดยใช้แบบแผนการวิจัยในทำนองเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้ตัวแปรอื่น ๆ เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในค่านาชีพของประชากร หรือสภาพแวดล้อมทางสังคมในค่านาษา วัฒนธรรมในท้องถิ่น เป็นต้น